

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ОДЕСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра економіки, права та управління бізнесом

РЕФЕРАТ

**кваліфікаційної роботи на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» за
магістерською програмою професійного спрямування «Економіка управління
та планування бізнесу»**

**на тему: ЕКОНОМІЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ РОЗШИРЕННЯ СФЕРИ
ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА, НА ПРИКЛАДІ ТОВ «РІЧ ЛЕНД»**

Виконавець:

студент ЦЗФН
Новомлинова Н.

Науковий керівник:

К.е.н., доц.
Сілічева Н.Є

ОДЕСА – 2017

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Сучасним підприємствам, що функціонують у складному соціально-економічному середовищі, потрібно постійно розвиватися та впроваджувати нові види діяльності для забезпечення конкурентної позиції на ринку. Власне, необхідність постійного розширення діяльності зумовлена загальною закономірністю розвитку та прогресу індивідуального й суспільного відтворення. Найчастіше розширення діяльності підприємств відбувається за допомогою проектів.

Згідно загальноприйнятому визначенню, проект – це те, що замислюється або планується. Тому цілком справедливо коли під проектом розуміють і викладену ідею, і розроблений діловий план, і результат відтворення нововведення, і процес його практичного впровадження у практику. Відтак кваліфікаційна робота, що присвячена реалізації проекту з освоєння нового напрямку діяльності має всі ознаки актуальності.

Як і будь-який інший творчий процес, обґрунтування проектів неможливо втиснути в рамки визначеної схеми. Наскільки відрізняються між собою реальні сфери бізнесу, настільки і різноманітні інвестиційні проекти. Головною проблем підприємств у сегменті виробництва сільгосптехніки, що спонукає їх до проектної діяльності є падіння попиту на продукцію внаслідок зuboжіння більшості фермерських господарств.

Наразі на державному рівні в Україні розглядаються декілька шляхів у вирішенні проблеми забезпечення аграрних підприємств високотехнологічною технікою. Один із них – цільові програми, спрямовані на придбання аграрними підприємствами високопродуктивної, надійної імпоротної техніки, що сприятиме прибутковості цих підприємств і водночас повністю знищить вітчизняну галузь виробництва сільгосптехніки. Другий шлях – це компенсація частини вартості придбаної техніки. Проте поки що означені заходи не принесли відповідного результату.

Відтак у роботі запропоновано альтернативний шлях – впровадження інноваційних механізмів отримання сільськогосподарськими підприємствами сучасної техніки, зокрема за рахунок оренди або лізингу.

Питанням розширення діяльності підприємств та реалізації інвестиційних проектів присвячено праці вітчизняних та іноземних науковців, серед яких, Р. Батра, Т. Бокарев, А. Дейан, А.Г. Загородній, В.А. Карпов, Т.Ю. Ковалевська та інші.

В той самий час проблеми кон'юнктури ринку сільгосптехніки знайшли відображення у роботах В.М. Антощенкова, І. Борецької, М.І. Грицишина, В.І. Іванишина.

Мета кваліфікаційної роботи. Основною метою дипломної роботи є обґрунтування доцільності реалізації проекту розширення діяльності підприємства, на прикладі ТОВ «РІЧ ЛЕНД».

Завданнями роботи є:

- розкрити економічний зміст, значення та перспективи розвитку проектної діяльності;
- провести фінансово-економічний аналіз діяльності підприємства;
- провести маркетинговий аналіз ринку сільськогосподарської техніки;
- виявити резерви та розглянути особливості бізнесу в даній сфері;
- провести економічне обґрунтування проекту освоєння нового напрямку діяльності в сфері оренди сільськогосподарської техніки;
- виконати розрахунки економічної ефективності запропонованого проекту
- провести оцінку проектних ризиків.

Об'єктом дослідження виступають процеси обґрунтування доцільності розширення діяльності підприємства.

Предметом дослідження є методи, що спрямовано на освоєння виробничим підприємством нового напрямку діяльності в сфері орендних послуг.

Методи дослідження:

- діалектичний – для вивчення стану об'єктів на досліджуваному підприємстві;
- аналіз – для деталізації та розділення об'єкта дослідження на окремі важливі складові елементи;
- синтез – для узагальнення розрізнених аспектів методики;
- порівняння – для зіставлення даних підприємства у динаміці;
- табличний (графічний) – для наочного відображення результатів дослідження.

Інформаційна база дослідження. У якості інформаційної бази дослідження послужили дані бухгалтерського, управлінського та аналітичного обліку діяльності ТОВ «РІЧ ЛЕНД». Крім того в процесі написання кваліфікаційної роботи використовувались статистичні дані щодо розвитку галузі, дані з Інтернет – джерел, праці вітчизняних та іноземних вчених тощо.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (63 найменування) та 4-х додатків. Загальний обсяг роботи становить 93 сторінки. Основний зміст викладено на 75 сторінках. Робота містить 13 таблиць, 14 рисунків.

Публікації.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі «Теоретичні аспекти розширення діяльності підприємства» розглянуто об'єктивну необхідність процесів розвитку підприємств, порядок обґрунтування доцільності впровадження підприємствами нових товарів та послуг, визначено особливості діяльності торгівельних підприємств.

У другому розділі «Аналіз процесів розширення діяльності підприємства, на прикладі ТОВ «РІЧ ЛЕНД»» проаналізовано фінансово-господарську діяльність підприємства, проведено кон'юнктуру оцінку

ринку сільськогосподарської техніки, доведено доцільність освоєння нової сфери діяльності підприємства.

У третьому розділі «Оцінка ефективності проекту створення підрозділу з оренди сільськогосподарської техніки» запропоновано проект створення підрозділу оренди сільгосптехніки, сформовано інвестиційний та операційний плани реалізації проекту, проведено розрахунки фінансових показників ефективності проекту, запропоновано заходи управління ризиками проекту.

ВИСНОВКИ

Розглянувши теоретичні питання обґрунтування доцільності розширення сфери діяльності ТОВ «РІЧ ЛЕНД» та використання даних методів у практиці, у кваліфікаційній роботі зроблені наступні висновки.

1. ТОВ «РІЧ ЛЕНД» засновано в 2013 році. Основною причиною створення підприємства стала наявність на ринку дефіциту якісної, але не дуже дорогої вітчизняної сільськогосподарської техніки. Підприємство відразу визначилося із спеціалізацією: виробництво причіпних широкозахватних культиваторів. Виробничі потужності підприємства знаходяться у смт. Чорнобай, (Черкаська обл.).

2. Основні покупці продукції компанії – фермерські господарства середньої ланки, які обробляють 1-10 тис. га. Окрім культиваторів також виробляються сівалки, дискові борони, дисковатори, збирачі картоплі. ТОВ «РІЧ ЛЕНД» постачає власну продукцію через розвинену дилерську мережу. Дилерами компанії є ПП «Партнер-Агросервіс», ТОВ НВП «Укрінмаш», ТОВ «Рамос» та інші. Наразі у Одеській області окремого регіонального представника немає, її контролює ТОВ «Ростельмаш» (м. Миколаїв). На підприємстві працює понад 40 робітників, з них 73% виробничого персоналу і 27% адміністративного та маркетингового персоналу.

3. За період, що аналізується, обсяг продажу підприємства виріс в 5,6 разів. В той же час собівартість реалізованої продукції збільшилась на дещо нижчу величину – в 4,3 рази. В результаті валовий дохід від реалізації

збільшився з 866 до 9563 тис. грн., або в 11 разів. Обсяг продаж зріс на 117,1%, а чистого прибутку на 80%. Спостерігався також ризький ріст сумарних операційних (умовно-постійних витрат). У порівнянні з 2015 роком на 221,5%, а з 2014 роком вони зросли в 6,9 рази.

4. Найбільша питома вага у загальному обсязі продажу була за культиваторами. Але вона знизилася на 3,4 процентних пунктів у порівнянні з 2014 роком. Це пояснюється достатньо високою ціною даної номенклатурної позиції. Але треба відзначити, що продаж здійснюється за дилерськими контрактами, де є обмеження надбавки у 7-10%. Тому ця позиція не може буди основною в діяльності фірми.

5. Прибутковість діяльності фірми збільшилась у порівнянні з 2014 роком, і залишається на високому рівні. Звертає на себе увагу велика різниця між показниками рентабельності продажу та рентабельності діяльності. Це передусім є наслідком відносно великих операційних та адміністративних витрат фірми. В той же час, в 2015 році спостерігалось падіння показника рентабельності активів. Це пов'язано з тим, що підприємство в 2014 – 2016 роках здійснило великий обсяг вкладень в оновлення власної виробничої бази, але це не позначилось на фінансових результатах його діяльності.

6. На діяльність підприємства здійснює вплив недостатньо сприятлива кон'юнктура. Адже, з одного боку ринок поступово виходить із кризи і склав у 2016 році майже 520 млн. дол., з іншого, стагнація ринку сільгосптехніки техніки України закінчиться лише за стабілізації ситуації в економіці держави.

7. Хоча всі фінансові показники діяльності підприємства знаходяться на достатньо високому рівні, аналіз ринку свідчить про необхідність освоєння нових методів роботи з клієнтам. Особливу увагу при цьому слід приділити розвитку фінансового та операційного лізингу сільськогосподарської техніки. Це дозволить розширити коло клієнтів та збільшити обсяг продажу.

8. Згідно схеми операційного лізингу кількість техніки у лізинговому фонді складе 10 одиниць. Всі вони виробляються у ТОВ «РІЧ ЛЕНД». Згідно схеми оперативного лізингу вся ця техніка не буде розподілятися між дилерами, а буде передаватися від одного до одного з півдня на північ по мірі розпочату роботи з обробки ґрунту та посівної компанії. У зв'язку з цим необхідно із всієї дилерської мережі обрати по одному у Запорізькій, Дніпропетровській, Полтавській, та Київській областях. У Черкаській області послуги з оперативного лізингу буде надавати власне ТОВ «РІЧ ЛЕНД».

9. З розрахунку інвестиційного плану, термін завершення інвестиційної стадії 25.02.2018 року. Тобто початок робіт з лізингу можна планувати на початок березня тобто з початку весінніх польових робіт. Загальна сума витрат інвестиційного періоду складає 1721 тис. грн. Для реалізації проекту потрібно залучити позику у розмірі 1500 грн. терміном на 18 місяців.

10. Розрахунки свідчать, що при ставці дисконту 26%, дисконтований період окупності складе 21 місяців. При цьому чистий приведений дохід складе 1,64 млн. грн. за 4 роки. Високе значення індексу прибутковості (1,95) свідчить про доцільність здійснення інвестицій. Внутрішня норма рентабельності - 99,83% значно перевищує ставку дисконту, що свідчить про високу надійність та наявність фінансової міцності проекту.

11. Точка беззбитковості знаходиться на рівні 34,9% від планового обсягу орендних послуг, тобто зона безпеки складає 65,1%, а це означає високу надійність проекту.

АНОТАЦІЯ

Новомлінова Н. «Економічне обґрунтування розширення сфери діяльності підприємства, на прикладі ТОВ «РІЧ ЛЕНД»»

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» за магістерською програмою «Економіка управління та планування бізнесу», Одеський національний економічний університет.- м. Одеса, 2017 рік

У роботі розглядаються теоретичні аспекти щодо концепції розширення діяльності підприємства за рахунок реалізації інвестиційного проекту.

Проаналізовано організаційну структуру та фінансово-господарську діяльність підприємства та його конкурентне становище з огляду на кон'юнктурну ситуацію на ринку сільськогосподарської техніки.

Запропоновано проект створення підрозділу оренди сільгосптехніки, визначено інвестиційні та операційні витрати, проведено оцінку економічної ефективності проекту, проаналізовано можливі ризики та запропоновано заходи щодо їхньої мінімізації.

Ключові слова:

Розширення діяльності підприємства, сільськогосподарська техніка, проект, оренда, лізинг, ефективність, ризики.

ANNOTATION

Novomlinova N. "Economic justification for expanding the scope of the enterprise, for example, «RICH LAND»

Qualifying work for obtaining an educational master's degree in specialty 076 "Entrepreneurship, trade and stock-taking activity" under the master's program "Economics of Management and Business Planning"

Odessa National Economic University, Odessa, 2017.

The work deals with the theoretical aspects concept of expanding the activity of the enterprise due to the implementation of the investment project are considered in the paper.

Author analysis the organizational structure and financial and economic activity of the enterprise and its competitive position in view of the market situation on the market of agricultural machinery.

The project proposes the creation of a lease of agricultural machinery, defined investment and operating costs, evaluates the economic efficiency of the project, analyzes the potential risks and proposes measures to minimize them.

Keywords:

Expansion of enterprise activity, agricultural machinery, project, lease, leasing, efficiency, risks.